Onsdag den 6. april 2022

P9_TA(2022)0114

Gennemførelse af foranstaltninger til undervisning i medborgerkundskab

Europa-Parlamentets beslutning af 6. april 2022 om gennemførelse af foranstaltninger til undervisning i medborgerkundskab (2021/2008(INI))

(2022/C 434/06)

Europa-Parlamentet

— der henviser til artikel 2 og artikel 10, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU),

— der henviser til artikel 9 og 165 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF),

— der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret),

— der henviser til FN's verdensmål for bæredygtig udvikling, navnlig mål 4 (kvalitetsundervisning) og mål 4.7.,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. marts 2020 med titlen »Et EU med ligestilling: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025« (COM(2020)0152),

— der henviser til sin beslutning af 9. september 2015 om styrkelse af pigers position i EU via uddannelse ([1]),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 12. november 2020 med titlen »En Union med lige muligheder: strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025« (COM(2020)0698),

— der henviser til sin beslutning af 25. marts 2021 om udformning af digital uddannelsespolitik ([2]),

— der henviser til Europarådets kompetenceramme for demokratisk kultur,

— der henviser til konklusioner vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om fremme af demokratisk bevidsthed og demokratisk engagement blandt unge i Europa ([3]),

— der henviser til Europarådets charter om demokratisk medborgerskab og undervisning i menneskerettigheder,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 4. marts 2021 om handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder (COM(2021)0102),

— der henviser til den europæiske søjle for sociale rettigheder, der blev proklameret og undertegnet af Rådet for Den Europæiske Union, Europa-Parlamentet og Kommissionen den 17. november 2017,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. november 2017 om styrkelse af den europæiske identitet gennem uddannelse og kultur — Kommissionens bidrag til stats- og regeringschefernes møde i Göteborg den 17. november 2017 (COM(2017)0673,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. juni 2016 om støtte til forebyggelse af radikalisering, der fører til voldelig ekstremisme (COM(2016)0379),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 1. juli 2020 med titlen »Den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed« (COM(2020)0274),

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 30. september 2020 med titlen »Handlingsplan for digital uddannelse 2021-2027 — Omstilling af uddannelsessystemerne med henblik på den digitale tidsalder« (COM(2020)0624),

([1]) EUT C 316 af 22.9.2017, s. 182.
([2]) EUT C 494 af 8.12.2021, s. 2.
([3]) EUT C 415 af 1.12.2020, s. 16.

Onsdag den 6. april 2022

— der henviser til strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (ET 2020), navnlig målet om at fremme retfærdighed, social samhørighed og aktivt medborgerskab,

— der henviser til Kommissionens meddelelse af 30. september 2020 om etablering af det europæiske uddannelsesområde inden 2025 (COM(2020)0625),

— der henviser til Rådets henstilling af 22. maj 2018 om nøglekompetencer for livslang læring ([4]),

— der henviser til Rådets henstilling af 22. maj 2018 om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen ([5]),

— der henviser til Rådets resolution af 19. februar 2021 om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030) ([6]),

— der henviser til konklusionerne vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet den 17. maj 2021, om styrkelse af flerniveaustyringen i forbindelse med fremme af unges deltagelse i beslutningsprocesser ([7]),

— der henviser til erklæringen om fremme af medborgerskab og de fælles værdier frihed, tolerance og ikkediskrimination ved hjælp af uddannelse (Pariserklæringen 2015), der blev undertegnet den 17. marts 2015 i Paris, Frankrig,

— der henviser til rapporten fra det europæiske borgerpanel 1 fra konferencen om Europas fremtid med titlen »Stærkere økonomi, social retfærdighed og beskæftigelse/uddannelse, kultur, unge og sport/digital omstilling«,

— der henviser til rapporten fra Det Europæiske Ungdomsarrangement 2021 med titlen »Youth ideas report for the Conference on the Future of Europe« (rapporten om ungdomsidéer til konferencen om Europas fremtid),

— der henviser til Kommissionens Eurydice-rapport af 7. november 2017 med titlen »Citizenship Education at School in Europe, 2017«,

— der henviser til Unionen af Europæiske Føderalisters (UEF) resolution om en systematisk tilgang til undervisning i europæisk medborgerkundskab, vedtaget den 4. juli 2021 på UEF's 27. europæiske kongres i Valencia,

— der henviser til briefingen i maj 2021 fra Europa-Parlamentets Forskningstjeneste om det europæiske uddannelsesområde og strategirammen for uddannelse frem til 2030,

— der henviser til Kommissionens Eurydice-rapport af 19. oktober 2020 med titlen »Equity in school education in Europe — Structures, policies and student performance«,

— der henviser til Kommissionens rapport af 15. december 2021 med titlen »Rapport om unionsborgerskab 2020 — Styrkelse af borgerne og beskyttelse af deres rettigheder« (COM(2020)0730),

— der henviser til Kommissionens handlingsplan for europæisk demokrati af 3. december 2020,

— der henviser til det sammendrag af resultaterne og drøftelserne på 2019-forummet om læringens fremtid, der blev offentliggjort af Kommissionens Europæiske Ekspertpanel for Uddannelse og Erhvervsuddannelse den 7. december 2019,

---

([4]) EUT C 189 af 4.6.2018, s. 1.
([5]) EUT C 195 af 7.6.2018, s. 1.
([6]) EUT C 66 af 26.2.2021, s. 1.
([7]) EUT C 241 af 21.6.2021, s. 3.

— der henviser til Kommissionens rapport fra juni 2020 med titlen »European Union Citizenship and Democracy«,

— der henviser til Jean Monnet-programmets retningslinjer fra 2017 for undervisere på læreruddannelser om børns identitet og medborgerskab i Europa,

— der henviser til Kommissionens rapport af 18. marts 2015 med titlen »Promoting citizenship and the common values of freedom, tolerance and non-discrimination through education — Overview of education policy developments in Europe following the Paris Declaration of 17 March 2015«,

— der henviser til uddannelsesovervågningsrapporten for 2018 og 2020,

— der henviser til det europæiske ekspertpanel for uddannelse og erhvervsuddannelses dokument om inklusion og medborgerskab,

— der henviser til sin beslutning af 12. april 2016 om EU-undervisning i skolen ([8]),

— der henviser til sin beslutning af 19. januar 2016 om betydningen af interkulturel dialog, kulturel mangfoldighed og uddannelse for fremme af EU's grundlæggende værdier ([9]),

— der henviser til sin beslutning af 11. november 2021 om det europæiske uddannelsesområde: en fælles holistisk tilgang ([10]),

— der henviser til sin beslutning af 12. december 2017 om 2017-rapporten om unionsborgerskab: Styrkelse af borgernes rettigheder i en Union med demokratiske forandringer ([11]),

— der henviser til sin beslutning af 7. juli 2021 om borgerdialog og borgernes deltagelse i EU's beslutningstagning ([12]),

— der henviser til forretningsordenens artikel 54 og artikel 1, stk. 1, litra e), i og bilag 3 til afgørelse truffet af Formandskonferencen den 12. december 2002 om proceduren for tilladelse til at udarbejde initiativbetænkninger,

— der henviser til betænkning fra Kultur- og Uddannelsesudvalget (A9-0060/2022),

A. der henviser til, at uddannelse er en grundlæggende rettighed og et offentligt gode, der bør være gratis og lige tilgængeligt for alle; der henviser til, at søjlen for sociale rettigheder fastslår, at alle har ret til inklusiv livslang uddannelse af høj kvalitet med henblik på at kunne deltage i samfundslivet i fuldt omfang og på en meningsfyldt måde; der påpeger, at uddannelse og læring ikke kun bør ses som et redskab til at tjene arbejdsmarkedet;

B. der påpeger, at nye systemiske udfordringer med lokale, regionale og globale virkninger såsom klimakrisen, den digitale omstilling, de sociale og territoriale kløfter eller selve den overnationale politiske integration kræver en tilsvarende tilpasning af uddannelsessystemerne, herunder undervisning i medborgerkundskab; der påpeger, at den grønne omstilling og den grønne pagt kræver en udvidelse af undervisningen i medborgerkundskab, så den også omfatter behovet for at agere ansvarligt, ikke kun i et konkret fællesskab eller samfund, men over for planeten som helhed; der påpeger, at den digitale omstilling og den digitale dagsorden ikke blot åbner nye muligheder for aktivt medborgerskab og demokratisk deltagelse online, men også indebærer risici og trusler i form af mis- og desinformation; der påpeger, at aktivt digitalt medborgerskab bør tage højde for og tackle den digitale kløft mellem generationerne; der påpeger, at inddragelse af de lokale, nationale og europæiske medier i popularisering af europæisk kultur og historie er en vigtig del af den offentlige debat og borgerengagementet;

([8]) EUT C 58 af 15.2.2018, s. 57.
([9]) EUT C 11 af 12.1.2018, s. 16.
([10]) Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0452.
([11]) EUT C 369 af 11.10.2018, s. 11.
([12]) EUT C 99 af 1.3.2022, s. 96.

Onsdag den 6. april 2022

C. der finder, at undervisning i medborgerkundskab skal forstås som undervisning på flere niveauer, der omfatter den lokale, regionale, nationale, europæiske og globale dimension af medborgerskab; der påpeger, at den igangværende globaliseringsproces og den europæiske integration vil kræve, at den nye generation af europæere i stigende grad engagerer sig politisk på flere niveauer for at være i stand til at leve og arbejde internationalt og håndtere forskelligartethed i deres dagligdag; der påpeger, at kritisk tænkning, interpersonelle færdigheder og medborgerkompetencer er stadig vigtigere på arbejdsmarkedet og i det sociale liv; der påpeger, at samfundene bliver mere og mere mangfoldige, hvilket gør respekt for mangfoldigheden af kulturer og oprindelser og afvisning af enhver form for forskelsbehandling af kvinder, LGTBIQ-personer eller mindretal vigtigere end nogensinde i Europa;

D. der påpeger, at undervisning i medborgerskab har gavn af en tværsektoriel tilgang og et gensidigt samarbejde mellem formel, ikkeformel og uformel undervisning; der henviser til, at undervisning i medborgerkundskab gør det muligt for undervisere og lærende at opdage værdier, holdninger, færdigheder og viden og forstå verden sammen, herunder gennem deltagerorienteret pædagogik;

E. der påpeger, at de samfundspolitiske forandringer, der er observeret i medlemsstaterne, lige fra social polarisering og lav tillid til institutioner til demokratiske tilbagegang, udhuling af retsstatsprincippet, ekskluderende nationalisme og instrumentalisering af EU-skepsissen til politiske formål samt fremkomsten af ekstremistiske bevægelser, genopblussen af racisme og fremmedhad i alle dens former, autoritære styreformer samt mis- og desinformation kan udgøre en alvorlig trussel mod de europæiske demokratier og destabilisere EU som helhed; der påpeger, at en styrkelse af undervisningen i medborgerkundskab i formelle, ikkeformelle og uformelle sammenhænge gennem livslang læring kan spille en vigtig rolle med hensyn til at imødegå denne tendens og skabe en mere åben politisk debat samt tilskynde til større inddragelse af borgerne i de politiske og lovgivningsmæssige processer på nationalt og europæisk plan;

F. der påpeger, at der er en tendens til, at den politiske støtte til Unionen kommer til udtryk i følelses-, holdnings- og værditilkendegivelser, men i mindre grad forholder sig til dens konkrete indvirkning på borgernes dagligdag; der påpeger den manglende fortrolighed med og forståelse af Unionens demokratiske processer og deltagelsesmekanismer blandt borgerne, navnlig de unge; der påpeger, at et fornyet europæisk momentum for undervisning i medborgerkundskab kan være et middel til at motivere unge til at deltage i valg og begrænse de ekstremistiske og populistiske diskursers tiltrækningskraft og dermed også styrke den sociale samhørighed;

G. der påpeger, at fremkomsten af et dynamisk europæisk borgerskab har været hæmmet af en videns- og følelsesmæssig kløft samt en mangel på mekanismer, der kunne muliggøre deltagelse af og dialog med borgere; der påpeger, at en europæisk identitet er et supplement til de mange lokale, nationale, geografiske, kulturelle og andre identiteter, en person kan have; der henviser til, at utilstrækkelig eller manglende viden om EU og ringe forståelse af dets funktion og merværdi kan bidrage til forestillingen om et demokratisk underskud og føre til mistillid, manglende borgerengagement og EU-skepsis i medlemsstaterne;

H. der minder om, at det i sin beslutning af 12. april 2016 om EU-undervisning i skolen opfordrede Kommissionen til at sikre en fælles ramme og til at udarbejde retningslinjer med konkrete eksempler på undervisning i EU med henblik på at fremme objektiv og kritisk tænkning om Den Europæiske Unions gavnlige virkninger for dens borgere;

I. der minder om, at det i sin beslutning af 11. november 2021 om det europæiske undervisningsområde krævede, at det europæiske undervisningsområde tillader et større flow af lærende, undervisere og viden, fremmer en følelse af europæisk tilhørsforhold og borgerbevidsthed, garanterer rettigheder og værdier, leverer retfærdige og lige muligheder og forbedrer den sociale sammenhængskraft;

J. der henviser til, at Kommissionen ikke har taget noget væsentligt initiativ af systemisk karakter på dette strategiske område; der påpeger, at eksisterende EU-programmer såsom Erasmus+ eller Det Europæiske Solidaritetskorps stadig har et markant uudnyttet potentiale til forbedring af implementeringen af undervisning i medborgerkundskab med en mere strategisk tilgang til programmernes formelle, ikkeformelle og uformelle læringskomponenter og med bedre koordinering af ressourcer; der finder, at Kommissionen og medlemsstaterne bør gøre mere for at forbedre og øge informationsstrømmen om Den Europæiske Union og specifikke rettigheder og forpligtelser;

K. der henviser til, at flere medlemsstater har udviklet nationale ordninger for frivilligt arbejde; der påpeger vigtigheden af at oprette og udvikle disse ordninger for at fremme praktisk undervisning i medborgerkundskab, styrke den sociale samhørighed, muliggøre mobilisering omkring spørgsmål af almen interesse, navnlig for personer med færre muligheder, og bidrage til deltagernes personlige og faglige udvikling; der påpeger, at større europæisk borgermobilitet kan bidrage til at øge unges følelse af at tilhøre et europæisk fællesskab og dermed styrke fremkomsten af et borgernes Europa; der påpeger, at nationale ordninger for frivilligt arbejde har potentialet til at være en naturlig vej til europæisk mobilitet for unge, navnlig dem med færre muligheder;

L. der henviser til, at Det Europæiske Solidaritetskorps, der blev lanceret i 2018 som efterfølger til den europæiske volontørtjeneste, der blev oprettet i 1996, er det generelle europæiske mobilitetsprogram for frivilligt arbejde, men råder over et begrænset budget i perioden 2021-2027; der finder, at der bør udvikles større synergier og samarbejde mellem Det Europæiske Solidaritetskorps og de nationale systemer for frivilligt arbejde samt mellem de eksisterende nationale systemer for frivilligt arbejde gennem Det Europæiske Solidaritetskorps;

Status for undervisning i medborgerkundskab i EU

1. beklager, at der ikke findes nogen fælles definition på undervisning i medborgerkundskab; mener, at undervisning i medborgerkundskab indebærer en kombination af viden, færdigheder, metodik, værktøjer, indhold, kompetencer, holdninger, værdier og omsorg og er en forudsætning for, at en solidaritets- og samhørighedsfølelse kan opstå;

2. mener, at en minimumsforståelse af undervisningen i medborgerkundskab bør bibringe en teoretisk forståelse af de politiske, juridiske, sociale og økonomiske principper og strukturer, herunder på europæisk plan, samt globale udviklinger og bæredygtighed, der svarer til uddannelsesniveauet kombineret med praktiske erfaringer; påpeger vigtigheden af kritisk tænkning og mediekundskab som en integreret del af undervisningen i medborgerkundskab; insisterer på nødvendigheden af pædagogisk nytænkning og indførelse af en teoretisk og praktisk tilgang til undervisningen i medborgerkundskab i Unionen; foreslår, at man anvender de definitioner på undervisning i medborgerkundskab, der findes i Europarådets charter om uddannelse til demokratisk medborgerskab og undervisning i menneskerettigheder og i Europarådets kompetenceramme for demokratisk kultur;

3. er betænkelig ved det begrænsede fokus på de europæiske og globale aspekter af medborgerskab i nationale læseplaner; bemærker med bekymring, at kun halvdelen af eleverne i EU angiver, at de har mulighed for at lære om Europa i skolen; understreger, at elevernes støtte til samarbejde mellem de europæiske lande var positivt forbundet med et højere niveau af medborgerkundskab; beklager de voksende spændinger mellem det nationale og europæiske plan i nogle medlemsstaters læseplaner; er foruroliget over den overdrevne politisering af medborgerkundskab og konsekvenserne heraf, såsom gentagne og drastiske ændringer i læseplanerne, og gentager behovet for langsigtet stabilitet og sammenhæng i den måde, der undervises i medborgerkundskab på;

4. understreger, at de sociopolitiske og globale ændringer vil kræve en betydelig forbedring af det nuværende kvalitetsniveau i og tilgangene til undervisning i medborgerkundskab; er bekymret over, at drengene opnår betydeligt dårligere resultater end pigerne i undervisningen ([13]); er foruroliget over skævhederne i det gennemsnitlige niveau af medborgerkundskab mellem og inden for medlemsstaterne; bemærker, at elever, der bor i landdistrikter, fjerntliggende og socialt dårligt stillede regioner og områder i den yderste periferi, står over for yderligere hindringer, når de deltager i programmer for undervisning i medborgerskab; fastslår, at alle lærende skal have adgang til undervisning i medborgerskab af høj kvalitet, der tager hensyn til deres specifikke behov med hensyn til finansiering, infrastruktur og andre ressourcer, hvilket er en forudsætning for en vellykket oprettelse af et europæisk undervisningsområde;

5. påpeger, at der ganske vist er visse aspekter af undervisning i medborgerkundskab i de fleste nationale læseplaner, men at der er store forskelle mellem og inden for medlemsstaterne for så vidt angår de klassetrin, hvor der undervises i faget, det samlede antal timer, der afsættes, samt indhold og metodik; bemærker, at kun nogle medlemsstater har strukturerede vurderinger, målsætninger, pædagogiske retningslinjer eller specifik læreruddannelse; bemærker, at der, selv når disse elementer er til stede, er en kløft mellem de nationale programmer og den effektive gennemførelse heraf i skolerne;

([13]) Schulz, W. et al., *Becoming Citizens in a Changing World, IEA International Civic and Citizenship Education Study 2016 International Report*, Springer, Cham, 2016.

Onsdag den 6. april 2022

6. minder om, at effektiv læring primært afhænger af undervisningens kvalitet, og at grund- og videreuddannelse af alle lærere og undervisere, uanset fagspecialisering, derfor skal være en prioritet inden for undervisningen i medborgerkundskab og navnlig hvad angår de europæiske og globale dimensioner heraf;

7. understreger, at manglen på solid forskning i, hvordan man effektivt underviser i medborgerkundskab og evaluerer denne undervisning, og manglen på passende pædagogiske instrumenter til dette formål udgør en hindring for en effektiv undervisning i faget; bemærker, at der er et vist empirisk belæg for at antage, at *whole school*- eller *whole community*-tilgange, hvor man inddrager hele skolen eller lokalsamfundet, har en positiv indvirkning på medborgerkompetencer og -holdninger; mener, at der i undervisningen i medborgerkundskab bør indgå en deltagerorienteret pædagogik for at give de lærende mulighed for at opleve medborgerskab i alle dets dimensioner og deres rolle i og for Den Europæiske Union, medlemsstaterne, enkeltindividet og samfundet som helhed;

8. beklager den manglende opmærksomhed på undervisning i medborgerkundskab på de erhvervsfaglige grunduddannelser og i voksenundervisningen; opfordrer til, at undervisning i medborgerkundskab indføres på alle undervisningsniveauer, tilpasset de lærendes særlige karakteristika og behov; beklager den manglende fokus på værdien af læring mellem generationerne, der fremmer dialogen mellem de forskellige aldersgrupper;

9. mener, at det aldrig er for tidligt at lære om medborgerskab på regionalt, nationalt, europæisk og globalt plan; bemærker, at førskoleundervisning spiller en vigtig rolle for udviklingen af væsentlige sociale og følelsesmæssige kompetencer og planter frøene til trivsel, dialog, gensidig respekt, forståelse og fælles værdier;

10. minder om den afgørende pædagogiske rolle, som ikkeformel og uformel læring, herunder frivilligt arbejde, mentorordninger, debatkultur og sport, spiller for udviklingen af sociale og medborgerrelaterede færdigheder, kompetencer og adfærdsmønstre, der kan give ansvarlige og aktive borgere;

EU-politikker inden for undervisning i medborgerkundskab

11. beklager, at den politiske konsensus på europæisk plan om behovet for at fremme undervisning i medborgerkundskab og fælles europæiske værdier ikke er blevet udmøntet i konkrete målsætninger, mål, benchmarks og foranstaltninger, og konkluderer, at politikkerne for undervisning i medborgerkundskab lider under et implementeringsgab;

12. mener, at EU-programmerne i begrænset omfang bidrager til at fremme visse dimensioner af undervisningen i medborgerkundskab, hovedsagelig på grund af manglen på eksplicit direkte støtte, begrænsede ressourcer og ulige geografisk fordeling; beklager, at de EU-finansierede projekter på dette område hidtil ikke har haft nogen udbredt langsigtet virkning;

13. mener, at der mangler politisk sammenhæng inden for undervisningen i medborgerkundskab på EU-plan, og at der i øjeblikket ikke findes noget politisk instrument, der samler alle de relevante organer og myndigheder på en struktureret måde;

14. konkluderer, at EU-programmer såsom Erasmus+, Horisont Europa, Det Europæiske Solidaritetskorps, programmet for rettigheder og værdier og programmet Et Kreativt Europa hovedsagelig har ydet et indirekte bidrag til det aktive udbud af undervisning i medborgerkundskab; påpeger, at de imidlertid ikke har været i stand til at sikre nogen systematisk eller varig effekt;

15. bekræfter, at EU på grundlag af artikel 9, 10, 165 og 166 i TEU og chartret har det primære ansvar for at fremme undervisningen i EU-medborgerkundskab som et middel til at sikre dybere kendskab blandt borgerne til det europæiske projekt som en union af demokratiske stater og dermed sikre sine borgere retten til at deltage fuldt ud i det politiske liv og beslutningstagningen på EU-plan;

16. fremhæver den vilje til at fremme en fælles europæisk identitet gennem et fælles akademisk program og til i høj grad at integrere en europæisk dimension i undervisningen, som borgerne har givet udtryk for i forbindelse med konferencen om Europas fremtid, samt de europæiske unges krav om, at kendskabet til Europas muligheder og fordele inddrages i læseplanerne;

17. bemærker, at nogle medlemsstater anerkender den positive indflydelse, som EU's politiske udvikling har på fremme af uddannelsesmæssige ændringer på området for undervisning i medborgerkundskab;

18. er bekymret over Kommissionens manglende effektivitet i indsatsen for at fremme nøglekompetencen »medborgerskabskompetence« inden for 2018-rammerne om livslang læring, mens andre grundlæggende kompetencer afspejles i benchmarks for ET 2020 eller støttes af specifikke kompetencerammer for at lette undervisning og udbredelse på nationalt plan;

19. henleder opmærksomheden på tildelingen af den europæiske borgerpris for 2021 til debatinitiativer for elever; mener, at den demokratiske debat i en tid med stigende polarisering er vigtigere end nogensinde før; mener, at det at fremme debatfærdigheder og -kompetencer er en integreret del af undervisningen i medborgerkundskab;

20. påpeger vigtigheden af undervisning i medborgerkundskab som middel til at øge bevidstheden om klimaomstillingen og for opfyldelsen af målene for bæredygtig udvikling inden 2030; understreger sammenhængen mellem undervisning i medborgerkundskab og undervisning i bæredygtighed og betydningen af at koordinere bestræbelserne for at integrere begge områder i politikker, læseplaner, pædagogiske tilgange og metodikker inden for formel, ikkeformel og uformel læring og uddannelse;

Anbefalinger med henblik på en fornyet undervisning i europæisk medborgerkundskab

21. opfordrer medlemsstaterne til at støtte, revidere og ajourføre deres undervisningssystemer — og alle former for EU-relateret indhold af læseplaner på alle undervisnings- og læringsniveauer, herunder erhvervsuddannelse — med henblik på at styrke EU-dimensionen, samtidig med at regionerne og de lokale myndigheder kraftigt tilskyndes til at gøre det samme, navnlig når de har direkte beføjelser på uddannelsesområdet;

22. understreger i denne forbindelse betydningen af at tage højde for den sproglige mangfoldighed inden for undervisning i europæisk medborgerskab, herunder med behørig hensyntagen til mindretalssprog, regionale sprog samt udryddelsestruede sprog;

23. gentager sin opfordring til medlemsstaterne og undervisningssamfundet om at inddrage alle mennesker, herunder personer med indvandrerbaggrund, migranter, flygtninge og trossamfund, i processer baseret på tovejskommunikation, respekt og styrkelse af medborgerskabet og sikre den aktive deltagelse i samfunds- og kulturlivet; mener, at fremme af en bedre forståelse blandt borgerne af de historiske og personlige årsager til migration, herunder kolonialisme, samt af fælles kulturelle baggrunde er et vigtigt element i det globale medborgerskab;

24. anmoder medlemsstaterne om at forbedre og udvide de grundlæggende og vedvarende, faglige og livslange udviklingsmuligheder for lærere, pædagoger, familier og undervisningssamfundet generelt og give dem passende støtte og ressourcer til at undervise i medborgerkundskab, udviklet i tæt samarbejde med alle relevante aktører på EU-plan og nationalt plan;

25. opfordrer i denne forbindelse indtrængende Kommissionen til at udvikle en fælles ramme for undervisning i medborgerskab for lærere og elever med henblik på nøglekompetencerammen »medborgerskab«, herunder underviseres flersprogede og interkulturelle kompetencer, og tage hensyn til de lokale, regionale, nationale, europæiske og globale områder på samme måde som den europæiske digitale kompetenceramme, den europæiske kompetenceramme for iværksætteri, den europæiske ramme for personlige, sociale og læringsmæssige nøglekompetencer og den nyligt lancerede europæiske kompetenceramme for bæredygtighed, og i den forbindelse skabe sammenhæng mellem alle rammer;

26. understreger behovet for at fremme og tilskynde til mobilitetsmuligheder, peer-to-peer-læring og udveksling af bedste praksis blandt undervisningspersonale; mener, at de hybride og fleksible mobilitetskarakteristika i Erasmus+-programmet 2021-2027 er en mulighed for at øge mobiliteten for nuværende og fremtidige lærere; opfordrer Kommissionen til at fremme den kortsigtede mobilitet for lærere og samtidig etablere langsigtede mobilitetspartnerskaber og i den forbindelse udnytte de digitale muligheder uden at opgive den fysiske mobilitet og de interpersonelle udvekslinger;

27. opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at tilskynde til og lette undervisning af høj kvalitet i arbejdstiden om EU-emner for lærere, andet undervisningspersonale og ungdomsledere og -undervisere, herunder moduler i udlandet, der kan give dem mulighed for at tilbringe en del af kurset i en anden medlemsstat, og sikre anerkendelse af deres kompetencer til at undervise i EU-spørgsmål;

Onsdag den 6. april 2022

28. opfordrer til oprettelse og fremme af en ordning med tildeling af en »EU-lærer«-udmærkelse; gentager sin opfordring til at fremme og udvikle »Erasmus+-lærerakademier« for at skabe en europæisk dimension inden for uddannelse; opfordrer Kommissionen til at arrangere en indkaldelse af forslag til et Erasmus+-lærerakademi, der skal være dedikeret til undervisning i medborgerkundskab for lærere, undervisere og lærende fra både den formelle og den ikkeformelle sektor, herunder erhvervsuddannelsessektoren;

29. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at styrke synergierne med henblik på at øge den systemiske virkning af undervisning i medborgerkundskab og til at samarbejde om udviklingen af et grundlæggende lærerundervisningsmodul for at gøre lærerne fortrolige med europæiske undervisningssystemer, bedste undervisningspraksisser, EU's udvekslingsplatforme, værktøjer og partnerskaber, der afspejler europæiske værdier, og fremme udviklingen af en europæisk kultur for undervisning i medborgerkundskab, samtidig med at mangfoldigheden i Europa anerkendes; understreger behovet for at medtage denne type undervisningsmodul i lærerakademiprogrammet;

30. opfordrer til anerkendelse og validering af medborgerskabskompetencer, der er opnået gennem ikkeformel og uformel læring, herunder ungdomsarbejde og frivilligt arbejde, og til styrkelse af koblingerne mellem formel, ikkeformel og uformel læring inden for undervisning i medborgerkundskab;

31. mener, at der inden for rammerne af ET-samarbejdet efter 2020 bør fokuseres på at udvikle læseplaner og nationale vurderinger inden for undervisning i medborgerkundskab, som integrerer alle relevante aspekter af emneområdet i overensstemmelse med Europarådets europæiske referenceramme for demokratisk kultur og den europæiske referenceramme for nøglekompetencer for livslang læring, navnlig med hensyn til sociale og medborgerskabsrelaterede kompetencer, idet der også tages hensyn til uformel og ikke-formel undervisning samt koordinering og fremme heraf;

32. opfordrer til, at der nedsættes en ny arbejdsgruppe med fokus på undervisning i medborgerkundskab, som skal følge op på arbejdet i ET 2020-arbejdsgruppen om fremme af fælles værdier og inklusiv undervisning, der blev nedsat i forlængelse af Pariserklæringen fra 2015;

33. opfordrer til, at der udvikles konkrete og målbare målsætninger og benchmarks for undervisning i medborgerkundskab, herunder europæisk medborgerskab, i strategirammen for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030); påpeger, at disse målsætninger bør omsættes til mål for 2025 med specifikke mål for dårligt stillede lærende og indgå i en specifik handlingsplan for undervisning i europæisk medborgerskab i et livslangt læringsperspektiv lige fra den tidlige barndom;

34. understreger behovet for en mere struktureret tilgang til identifikation og formidling af resultaterne af projekter om undervisning i medborgerskab fra EU-programmer, navnlig Erasmus+, Horisont Europa, Europa for Borgerne, programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, Et Kreativt Europa og Det Europæiske Solidaritetskorps og dets efterfølgere, med henblik på at øge resultaterne i hele Unionen og med inddragelse af Europa-Parlamentet i processen; overvejer i den henseende behovet for at oprette en permanent undersøgelses- og analysemekanisme på EU-plan til identifikation af gode praksisser, som kan udbredes bredt og opskaleres for at bidrage til systemiske og vedvarende ændringer af politikker;

35. fremhæver behovet for målrettet at fremme forskningen i, hvordan man bedst udfører og evaluerer undervisning i medborgerkundskab, navnlig i den tidlige barndom, samt i den rolle, som formelle, ikkeformelle og uformelle læringsmuligheder spiller, og overvågningen af dens gennemførelse på grundlag af tilstrækkelige og ajourførte sammenlignelige data fra alle medlemsstater; understreger betydningen af nøgleaktion 2, nøgleaktion 3, Jean Monnet-professorater og Horisont Europa; glæder sig over, at nøgleaktion 2 i højere grad fokuserer på »fælles værdier, aktivt medborgerskab og deltagelse« i Erasmus+ 2021-2027;

36. understreger behovet for at investere mere i undervisningsformater om Den Europæiske Union på skole- og universitetsniveau og dermed styrke eksisterende netværk og udvikle nye læseplaner, der er tilpasset denne type undervisning; opfordrer til, at fakulteter med speciale i europæiske anliggender inddrages i forskningen i og anvendelsen af de bedste metoder og redskaber til undervisning i medborgerkundskab, og at de tilgængelige EU-midler og -ressourcer anvendes hertil;

37. understreger, at den indholdsmæssige udformning af undervisning i medborgerkundskab bør gå hånd i hånd med formidling af digitale kompetencer og digital undervisning, ikke blot for at leve op til den digitale omstilling, men også for at kunne benytte de digitale medier på en ansvarsbevidst måde;

38. gentager sin opfordring til Kommissionen og medlemsstaterne om at udvikle fælles og participatorisk undervisningsforskning, navnlig EU-dækkende sammenlignelige test inden for undervisning i medborgerkundskab, herunder unionsborgerskab, med et veldefineret mandat og mål inden for rammerne af EU's kompetencer; henstiller til gennemførelse af en særlig Eurobarometerundersøgelse om borgernes generelle viden om EU, som har et bredere fokus end den nuværende serie om EU-medborgerskab og demokrati;

39. opfordrer Kommissionen til at medtage læringsmoduler i europæisk medborgerskab og et besøgsprogram til kulturarvs- og mindesteder af historisk betydning for Unionen og værtslandene for at fremme en interkulturel og dialogisk tilgang til historien og styrke europæiske værdier og principper som en integreret del af alle mobilitetsmuligheder under Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorps;

40. opfordrer Kommissionen til at fremme undervisning i medborgerkundskab for alle borgere, herunder voksne, mere aktivt og til at afspejle dette i de relevante finansieringsprogrammer og i arbejdsgrupperne; beder Kommissionen om at knytte initiativerne under den europæiske dagsorden for færdigheder til medborgermæssige kompetencer og inkludere digitalt medborgerskab i udviklingen af det europæiske certifikat for digitale færdigheder;

41. opfordrer til udarbejdelse af europæiske badges til skoler og universiteter, der aktivt promoverer undervisning i medborgerkundskab; opfordrer til, at der indføres en europæisk pris til støtte for undervisere og lokale aktører, der aktivt fremmer undervisning i Europa;

42. anmoder Kommissionen om at vurdere indførelsen af et nyt specifikt indsatsområde i programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier med henblik på at fremme undervisning i medborgerkundskab med øremærkede budgetbevillinger og til at øge de aktioner og aktiviteter, der er rettet mod undervisning i medborgerkundskab under Erasmus+ og Horisont Europa, med dedikerede indkaldelser; opfordrer indtrængende Kommissionen til at udnytte det europæiske ungdomsår 2022 optimalt til at udvikle specifikke programmer og foranstaltninger, der styrker unionsborgerskabet og den europæiske identitet;

43. mener, at det er vigtigt yderligere at udbrede de eksisterende muligheder på EU-plan til erhvervsuddannelsessektoren; mener, at det er vigtigt at yde skræddersyet støtte for at lette adgangen til programmerne; opfordrer til inkludering af et særligt fokus på undervisning i medborgerkundskab i forbindelse med alle EU-foranstaltninger inden for erhvervsuddannelse, navnlig inden for aktiviteter under erhvervsekspertisecentrene;

44. fremhæver den rolle, som Huset for Europæisk Historie spiller i forbindelse med at fremme udviklingen, specifikke programmer, instrumenter og aktiviteter til opbygning af et slagkraftigt narrativ om den europæiske integration og dens grundlæggende værdier, navnlig møntet på elever og lærere på alle undervisningsniveauer; anmoder Kommissionen om at samarbejde med Parlamentet om at vurdere, hvordan Huset for Europæisk Historie kan decentraliseres med henblik på at udvide tilgængeligheden, herunder fra medlemsstaterne og navnlig undervisningssamfundet, gennem bl.a. øget samarbejde med medlemsstaternes kulturinstitutioner, roterende udstillinger og et netværk af permanente delegationer;

45. opfordrer til en omfattende europæisk strategi for undervisningen i europæisk medborgerkundskab samt oprettelse af støtteplatforme til fremme af dens gennemførelse, der navnlig fokuserer på fælles demokratiske værdier og principper i EU, og på grundlæggende rettigheder — såsom menneskelig værdighed, demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettigheder, lighed, tolerance, respekt for mangfoldighed og samvittighedsfrihed — med henblik på at øge borgernes forståelse af EU-institutionerne, kompetencefordelingen, beslutningsprocessen og EU's politikker, øge bevidstheden om fordelene, rettighederne og forpligtelserne ved unionsborgerskabet, fremme kendskabet til den europæiske integrationsproces, til, hvordan man aktivt kan deltage i EU's demokratiske processer og beslutningstagning, samt til at styrke en fælles følelse af tilhørsforhold;

46. opfordrer civilsamfundsorganisationer, institutioner, eksperter og undervisere, der arbejder inden for undervisning i medborgerkundskab, til at øge samarbejdet og udvikle synergier gennem åbne transnationale netværk; fremhæver den indsats, som NECE (Networking European Citizenship Education) har gjort for at udvikle fora og tilstræbe en stærkere prioritering af undervisning i medborgerkundskab på nationalt, europæisk og internationalt plan; opfordrer til en yderligere institutionalisering af sådanne europæiske netværk, i takt med at de udvikler sig, og fremme af initiativer inden for undervisning i medborgerkundskab i hele Unionen og udenfor;

47. understreger, at strategien bør omfatte et livslangt læringsperspektiv og fællesskabsperspektiv, der inddrager de uformelle og ikkeformelle sektorer samt virksomheder og NGO'er, navnlig dem, der modtager EU-støtte, hvilket bør bidrage direkte til at øge kendskabet til EU blandt deltagerne og de lokalsamfund, hvor de er aktive;

Onsdag den 6. april 2022

48. mener, at strategien bør omfatte synergier med relevante EU-foranstaltninger på ungdomsområdet og EU-politikker til bekæmpelse af racisme og fremmedhad i alle dets former, had mod LGTBIQ-personer og forskelsbehandling af kvinder og mindretal ved at etablere forbindelser til EU's handlingsplan mod racisme og finansieringsinstrumenter såsom programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab;

49. opfordrer til, at undervisning i medborgerkundskab integreres i de relevante EU-programmer, og at deres indbyrdes synergier styrkes med henblik på at øge den systemiske virkning af undervisning i medborgerkundskab, bl.a. ved at indføre et modul om EU-borgerskab, der skal tages som et undervisningskursus forud for eller parallelt med gennemførelsen af et projekt, der finansieres af EU's strukturfonde, eller en mobilitetsmulighed gennem programmer som Erasmus + eller Det Europæiske Solidaritetskorps; mener, at gennemførelsen af et EU-borgerskabsmodul bør indebære certificering ved hjælp af mikroeksamensbeviser;

50. opfordrer Kommissionen til — i forbindelse med forhandlingsprocesser med kandidatlande om EU-medlemskab — at fremme læring om EU i skolerne;

51. understreger behovet for at investere mere i undervisningsformater om Den Europæiske Union på skole- og universitetsniveau, både for formel og erhvervsrelateret uddannelse, ved at udvikle nye læseplaner; anmoder Kommissionen om at foreslå en henstilling med vejledende læseplaner vedrørende EU og global undervisning i medborgerkundskab for primær-, sekundær- og tertiærtrinnet, herunder erhvervsuddannelse, som medlemsstaterne frivilligt kan indføre, under fuld overholdelse af traktatens bestemmelser, navnlig artikel 165 i TEUF, som skal være udviklet i fællesskab med medlemsstaternes eksperter, fakulteter med speciale i europæiske anliggender, lærere, undervisere, elever og undervisningssamfundet generelt samt ledsages af tilskyndelsesforanstaltninger til udbredelse heraf; mener, at de nævnte fælles vejledende læseplaner bør fremme en bedre forståelse af den europæiske integrations historie, organiseringen og strukturen af de eksisterende EU-institutioner, de europæiske valg- og beslutningsprocesser, herunder mulighederne for borgerdeltagelse i EU's demokratiske liv, ved at kombinere forskellige pædagogiske tilgange og metoder, herunder teoretisk og projektbaseret læring, der er tilpasset de lærendes behov;

52. opfordrer Kommissionen til at intensivere sit arbejde med undervisning i medborgerkundskab for at forbedre adgangen til og kvaliteten af denne undervisning i alle medlemsstater og støtte udviklingen af en europæisk dimension i undervisningen i medborgerkundskab for alle aldersgrupper; mener, at en permanent struktur bør være ansvarlig for at skabe synergier på europæisk plan i undervisningen i medborgerkundskab, forvalte de EU-midler, der afsættes til dette formål, og koordinere indsatsen for fælles metoder, praksis, værktøjer og indhold; mener, at den også bør være ansvarlig for dataindsamling og evaluering af virkningen af de foranstaltninger til undervisning i medborgerkundskab, der finansieres af Unionen, med henblik på at udbrede og opskalere de mest vellykkede foranstaltninger og på dette grundlag give Kommissionen mulighed for at foreslå politiske og lovgivningsmæssige initiativer på dette område; mener, at den bør støtte mulighederne for træning af både lærere og andre pædagoger i undervisning i medborgerkundskab og tilskynde til tværnational udveksling;

53. mener, at det haster med at kickstarte arbejdet i denne retning ved at indføre en gennemførlighedsforanstaltning med fokus på dataindsamling og en evaluering af virkningen af foranstaltninger til undervisning i medborgerkundskab, der koordineres af særlige enheder for undervisning i medborgerkundskab i Kommissionens Generaldirektorat for Uddannelse, Ungdom, Idræt og Kultur og Det Europæiske Forvaltningsorgan for Uddannelse og Kultur; mener, at dette kunne være en anledning til at øge støtten til og koordineringen af medlemsstaternes indsatser vedrørende undervisning i medborgerkundskab og gennemførelsen af disse indsatser for at orientere dem strategisk med henblik på udvikling af nationale strukturer og læseplaner for undervisning i medborgerkundskab og indføre fælles minimumsstandarder, hvad angår indhold og metoder inden for undervisning i medborgerkundskab og medborgerskab rundt om i Unionen; mener, at disse enheder med henblik herpå bør inddrage medlemsstaterne, Europa-Parlamentet, de lærende og det bredere læringsfællesskab;

54. roser programmet for ambassadørskoler, som øger elevernes bevidsthed om det europæiske parlamentariske demokrati og de europæiske værdier, samt Euroscola-initiativet, der giver elever på sekundærtrinnet en praktisk immersiv erfaring i Europa-Parlamentets mødesal, hvilket repræsenterer en bæredygtig merværdi i form af individuel undervisning i medborgerkundskab og aktiv deltagelse i det demokratiske liv; opfordrer til indførelse af certificering og anerkendelse af de færdigheder og kompetencer, der opnås af deltagerne — elever såvel som lærere; mener, at det er en god praksis, der bør opskaleres for at opnå en systemisk virkning i hele Unionen;

55. opfordrer alle medlemsstater til at etablere og udvikle nationale ordninger for frivilligt arbejde; opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at sikre gensidig anerkendelse mellem de nationale systemer og øge det europæiske samarbejde inden for civiltjenester og unges frivillige arbejde; opfordrer de nationale ordninger for frivilligt arbejde og civiltjenester til at øremærke europæiske mobilitetserfaringer på et gensidigt grundlag;

56. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at udvikle den europæiske borgermobilitet inden for rammerne af Det Europæiske Solidaritetskorps rettet mod unge med henblik på at bidrage til et ægte europæisk medborgerengagement og ditto tjenester; anmoder med dette mål for øje Kommissionen og medlemsstaterne om at øge ressourcerne til Det Europæiske Solidaritetskorps betydeligt; understreger, at de europæiske standarder for frivilligt arbejde, såsom økonomisk støtte til frivillige, forsikring, læring, undervisning, inklusion og princippet om, at frivilligt arbejde ikke må erstatte jobs, skal fastholdes i enhver fremtidig udvikling af det europæiske solidaritetskorps; insisterer på, at Det Europæiske Solidaritetskorps' aktiviteter kun må supplere og ikke være en erstatning for nationale ordninger for frivilligt arbejde eller samfundstjeneste;

57. mener, at øen Ventotene og dens manifest har spillet en afgørende rolle i den europæiske integrations historie; understreger dens rolle som et symbolsk mindested for den europæiske integration og for beskyttelsen af europæiske fælles værdier; fremhæver dens bidrag til at fremme undervisning i europæisk medborgerkundskab, navnlig gennem aktiv inddragelse af unge i det årlige seminar om europæisk integration, som Altiero Spinelli iværksatte i 1982; understreger også den symbolske betydning af indsatsen for at gøre krav på fængslet Carcere di Santo Stefano og dets potentiale til at blive et referencecenter for kulturel udveksling, offentlige arrangementer, udstillinger og debat; mener derfor, at det er af stor historisk betydning for den moralske og intellektuelle opbygning af europæiske værdier;

58. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at investere ligeligt i de formelle foranstaltninger inden for undervisning i medborgerkundskab, i støtte til uformel undervisning i medborgerkundskab og i aktiviteter uden for læseplanen og til at styrke EU-programmer til støtte for undervisning i medborgerkundskab; opfordrer til inklusion i genopretnings- og resiliensfaciliteten og de undervisningsprogrammer, der finansieres med EU-midler, af specifikke mål med forbindelse til undervisning i medborgerkundskab; opfordrer til, at der afsættes flere finansielle ressourcer til Parlamentets aktiviteter, værktøjer og foranstaltninger til fremme af undervisning i medborgerkundskab i alle medlemsstater, navnlig Euroscola; opfordrer Kommissionen til at godkende de pilotprojekter, som Parlamentet har foreslået, og som har til formål at styrke undervisningen i medborgerkundskab; insisterer på, at der er behov for et særligt budget til udvikling af sammenlignelige test i hele EU på området medborgerkundskab;

59. betragter konferencen om Europas fremtid som en passende lejlighed til at afholde en drøftelse på flere niveauer om politikudvikling på undervisnings-, unge- og kulturområdet; opfordrer medlemsstaterne og Kommissionen til at tage de afsluttende rapporter fra konferencens arbejdsgruppe om undervisning, kultur, ungdom og sport til sig og videreføre dem; mener derfor, at der som minimum bør indføres delt kompetence på uddannelsesområdet inden for undervisning i medborgerkundskab, mens EU's udøvelse af denne kompetence ikke må føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres kompetence;

60. opfordrer Kommission til at overveje muligheden af at yde støtte til opførelse af et monument for Den Europæiske Union i alle kommuner i medlemsstaterne for at give borgerne et visuelt symbol på europæisk integration;

61. opfordrer medlemsstaterne til at forstærke deres indsats for gennemførelse af Rådets henstilling af 20. december 2012 om validering af ikkeformel og uformel læring ([14]) i betragtning af, hvor mange af de kompetencer, der er opnået gennem denne form for læring, er beslægtede med, komplementære i forhold til eller direkte uundværlige for udviklingen af medborgerkompetencer;

o

o o

62. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt medlemsstaternes regeringer og parlamenter.

([14]) EUT C 398 af 22.12.2012, s. 1.